

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2^{ca} NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzemi nedelj in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 231. — Štev. 231.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 4, 1939 — SREDA, 4. OKTOBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

NOBENEGA POGAJANJA S HITLERJEM

Chamberlain pravi, da je pripravljen "preskušati" predloge

LONDON, Anglija, 4. oktobra. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je v svojem govoru v poslanski zbornici izjavil, da je pripravljen "proučavati in preskušati" vsak nacijski mirovni predlog, toda je odločno zatrdil, da se Anglija in Francija ne boste pogajali z nemško vlado, kateri načeljuje Adolf Hitler.

TUDI RUSIJA NE MORE IZPREMENITI STALIŠČE

Chamberlain je rekel, da se bodo zavezniki bojevali dalje do konca, pa če bi Rusija tudi vrgla vso svojo vojaško silo v boj na strani Nemčije.

Hitlerjevo svarilo, da bo Rusija pomagala Nemčiji, ne more odvrniti Anglije in Francije od trdnega sklepa, da mora biti hitlerizem uničen in dokler ni postavljeno pravilo, da mora biti nasilje končano in da so obljube, katere je dala kaka država, od sedaj naprej držane.

NEMŠKA VLADA GOJI UPANJE

BERLIN, Nemčija, 4. oktobra. — Govor angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina je napravil na nemške uradne kroge ugoden utis. Naciji so namreč mnenja, da je iz Chamberlainovih besed mogoče sklepati, da je Anglija pripravljena "poslušati pametne mirovne predloge."

HITLER PRIPRAVLJA SVOJ GOVOR

Kancler Hitler sestavlja svoj govor, s katerim bo v petek popoldne v nemškem državnem zboru odgovoril Chamberlainu. Po zagotovitvi nacijskih voditeljev bo Hitlerjev govor "spravljiv". Hitler bo odgovoril pod vtisom, da Chamberlain ni zaprl vrat do miru.

HITLER ŽELI DOSEČI 90 DNI PREMIRJA

Nacijski voditelji so uverjeni, da je mogoče skleniti 90-dnevno premirje, tekem katerega je mogoče sestaviti pogoje, na podlagi katerih bi se mogla pričeti mirovna pogajanja.

NEMČIJA JE PRIPRAVLJENA V DARITI

BERLIN, Nemčija, 4. oktobra. — Ako se nemška "mirovna ofenziva" izjalovi, tedaj bo nemška armada takoj pričela veliko ofenzivo na zapadu, bojne ladje pa bodo pričele napadati angleške ladje, da prebijejo angleško blokada in s tem čimprej končajo vojno.

Medtem pa se Nemčija neglo pripravlja in utrjuje na gospodarskem polju, da bo mogla zdržati tudi dolgo vojno.

IZ RUSIJE ŽELI DOBTI ZALOGE

Prihodnji teden bo šla v Rusijo trgovska delegacija 20 članov, da doseže mnogo tesnejšo trgovino med obema državama. Nemčija namerava v Moskvi odpreti posebni urad za dobavo ruskega lesa, petroleja, železa in drugih potrebščin.

HITLER BO OBISKAL VARŠAVO

BERLIN, Nemčija, 4. oktobra. — Kancler Hitler, vrhovni poveljnik nemške vojaške sile, ki je ravno dokončala osvojitve Poljske, bo jutri obiskal Varšavo. Tudi druge prestolice zavojevanih držav je obiskal Hitler. Njegovi svetovalci ga hočejo pregovoriti, da svoj obisk še odloži toliko časa, da tajna policija "očisti" mesto, toda Hitler hoče takoj videti Varšavo.

Včeraj je nemška vojska pod svojim poveljnikom generalom Blaskowitzem popolnoma zasedla Varšavo.

Vsled velikih političnih dogodkov v Evropi in zlasti vsled vstopa Sovjetske Rusije v evropsko politiko, je v Beogradu živahno delovanje diplomatov.

Kaj se dogaja v delavskem svetu

KONVENCIJA AFL IN NEVTRALNOST

Delegati na konvenciji Ameriške delavske federacije bodo podrobno razpravljali o političnih vprašanjih prihodnjega leta.

CINCINNATI, Ohio, 2. oktobra. — Danes se je začela tukaj redna letna konvencija Ameriške delavske federacije. Na konvencijo je prišlo več tisoč delegatov, ki bodo razpravljali o zelo važnih zadevah, predvsem o vojni v Evropi, političnih vprašanjih, ki so v zvezi s prihodnjimi predsedniškimi volitvami in s sklepi zadnjega kongresa glede delavskih zadev.

To je 59. letna konvencija, ki bo trajala najmanj 14 dni. Na konvenciji bo igrala važno vlogo tudi predlagana izpremenitev ameriške nevtralnostne postavbe.

Predsednik William Green se baje povsem strinja s predlogom Rooseveltove administracije, naj bi bila dovoljena prodaja orožja vsem bojujočim se državam. Toda orožja in municije naj bi ne prevažale ameriške ladje in bojujoče se države bi morale z gotovino plačati nakupljeni vojni material. To je seveda le Greenovo mnenje, odločilno besedo bo pa izpregovorila skupna delegacija.

Če bo ob tej priliki storjena je kaj konkretnega za zblizanje med Delavsko federacijo in Lewisovim Kongresom, se zaenkrat še ne da z gotovostjo trdit.

AMERIŠKE TOVARNE DOBILE POZIV

WASHINGTON, D. C., 2. oktobra. — Vojni department je objavil podrobnosti o načrtu za industrijsko mobilizacijo. 10,340 tovarn je prejelo zapečateni naročila za municije in druge potrebščine za slučaj vojne. V načrtu je navedenih kakih 70 tisoč različnih izdelkov. Izmed 10,340 tovarn jih bo 9,431 izdelovalo vojne potrebščine za armado, 909 pa za vojno mornarico.

Trikot, ki ga tvorijo Pittsburgh, Boston in Wilmington, Del., bo prevzel 60 odstotkov vseh naročil. Število tovarn po posameznih državah je naslednje: Connecticut 393; Maryland 192; Massachusetts 764; New Hampshire 59; New York 1321; Rhode Island 163 in Vermont 38.

Število tovarn v velikih mestih je naslednje: New York 352; Boston 132; Philadelphia 680; Atlanta 36 in Chicago 500.

3. termin za Roosevelta

Napovedal ga je senator Wheeler iz Montane. — Senator Taft priporoča izvolitev republikanca, če želi dežela v miru živeti.

BOSTON, Mass., 2. okt. — Znani senator Wheeler iz Montane je rekel večeraj časnikarjem, da bo predsednik Roosevelt nedvomno vtretje kandidiral in bo tudi izvoljen, pa če se zaplete Amerika v vojno ali ne. Istočasno je omenil, da bo sedanje posebno zasedanje trajalo do sestanka rednega kongresa meseca januarja. Dne 1. oktobra je sen. Wheeler govoril po radio ter pojasnil svoje stališče napram vprašanju nevtralnosti.

VIENNA, Ill., 2. okt. — Kot glavni govornik na zborovanju tukajšnjih republikancev je govoril republikanski senator Taft iz Ohio. Vsem Amerikancem, ki žele, da bi živela prihodnje leto Amerika v miru, je priporočal, naj poverijo upravo ameriške vnanje politike republikancem. Taft je odločno proti vsakemu "odgodenju" politike za časa evropske krize ter je za ključil svoj govor z besedami: — Če bi začel predsednik zagovarjati politiko, ki naj bi povedla deželo v vojno, bi smatral za svojo največjo dolžnost nasprotovati njegovim načrtom.

WASHINGTON, D. C., 2. sep. — Prijatelji v Wisconsinu, Illinoisu, Georgiji in South Carolini so skušali pregovoriti senatorja Boraha, naj bi se na prihodnji republikanski konvenciji potezal za predsedniško nominacijo Borah je pa ponudbo odločno odklonil ter se pri tem skliceval na svojo starost. Borah je star 74 let.

IZPOVED BIVŠEGA KOMUNISTA

Joseph Zack ki je pričal pred Diesovim odborom, je bil eden ustanoviteljev komunistične stranke v Z. D.

WASHINGTON, D. C., 2. okt. — Pred Diesovim kongresnim odborom, ki preiskuje neameriške delavnosti, je nastopil v soboto kot pričja Joseph Zack, ki je izpovedal, da je bil eden ustanoviteljev komunistične stranke v Združenih državah.

V Ameriki je nekaj takomenovanih političnih strank, — je izjavjal, — ki so pa v resnici le agenture tujezemskih vlad ter so pravo gnezdo špijonaže. Pa Zackovem zatrdili bi bili nemško-ameriška zveza in komunistična stranka v slučaju vojne važna vira informacij za Hitlerja in Stalina.

Zack smatra za svojo dolžnost razkrinkati komunizem, daš so v Rusiji njegova žena in njegova dva otroka, ki jih imajo komunisti za talce. Ko ga je leta 1927 poslala stranka v Rusijo, je vzel s seboj svojo družino. Iz Rusije je bil poslan v Južno Ameriko z obljubo, da mu bo družina v kratkem sledila. Ostala je pa le pri obljubi.

Zack zatrjuje, da širi Trade Union Unity League komunistično propagando in se bavi z organiziranjem delavcev. — Enajstim CIO organizacijam gospodarijo komunisti. Med njimi sta National Maritime Union in United Automobile Workers Union.

V ravnateljstvu CIO je po njegovem zatrdilu osem komunistov. Med njimi so: Harry Bridges, organizator pristaniških delavcev; Michael Quill, voditelj unije razvažaleev in Joseph Curran, voditelj unije mornariških delavcev.

V NEMČIJI JE PLES ZOPET DOVOLJEN

BERLIN, Nemčija, 1. okt. — Izza izbruha vojne je bil v Nemčiji prepovedan ples na javnih plešiščih. Z današnjim dnem je zopet dovoljen. Ob 1. uri zjutraj morajo biti vsi javni lokali zaprti.

BURCKHARDT V LONDONU

BERN, Švica, 1. okt. — Prof. Burckhart, dosedanji komisar Lige narodov v Gdansk, je odpotoval v London, kjer bo konferiral z angleškim vnanjim ministrom lordom Halifaxom.

BEOGRAD—PRESTOLICA JUGOSLAVIJE

Iz Beograda:

VOLILNA REFORMA V JUGOSLAVIJI

BEOGRAD, 2. oktobra. — Uradno je bilo naznanjeno, da je bilo justičnemu ministru dr. Lazi Markoviću naročeno, da pripravi novo volilno postavo za splošne in tajne volitve. Odkar je bilo leta 1929 vpeljano diktatorstvo, so bile volitve javne in skrajno koruptne. Volitve za senat bodo 12. novembra. Stališče vlade je vsled sporazuma s Hrvati zelo utrjeno.

NOVI JUGOSLOVANSKI ZASTOPNIKI

BEOGRAD, 29. sep. — Objavljen je ukaz kraljevskega namestništva, po katerem je do edanji odpravnik poslov v Madridu dr. Aleksander G. Avalumović imenovan za pooblaščenega ministra v Madridu na Španskem, a dosedanji tajnik poslaništva v Londonu Vladimir J. Milanović pa je imenovan za pooblaščenega ministra v Brnu v Švici.

NEMŠKI STROKOVNJAKI V JUGOSLAVIJI

BEOGRAD, 29. sep. — V Beograd so dospeli nemški strokovnjaki, ki so člani stalnega Nemško-jugoslovanskega ekonomskega odbora, da razpravljajo o zamenjavanju blaga z ozirom na izpremenjeni položaj po svetu. Dr. Friedrich Walter Landfried, državni tajnik v nemškem ministrstvu za ekonomijo, načeljuje nemški delegaciji. Na čelu jugoslovanske delegacije je Milivoj Pilja, pomočnik ministra za vnanje zadeve. V zvezi s temi konferencami je jugoslovanski strokovni tisk mnenja, da ne more Jugoslavija dobavljati Nemčiji nobene robe na kredit. Kolikor se tiče povečanja zamenjave blaga, pravijo listi, da je tako povečanje možno le, če nudi Nemčija v zameno le tako robo, ki je Jugoslaviji potrebna. Isti tisk podarja, da spadata v to robo predvsem železo in jeklo, njune predelave, gotove tkanine, koks itd. Listi nadalje izjavljajo, da ne mara Jugoslavija obogateti na rovaš zavojevanih dežel.

GRAJENJE VELIKE SHRAMBE V PANČEVU

BEOGRAD, 29. sep. — V Pančevu se je pričelo grajenje velike šrambe za žito in krmo, namenjeno za izvoz. V tekočem letu je v načrtu to, da se v raznih krajih Jugoslavije zgradi 22 takih velikih šramb.

BALKANSKE DRŽAVE ČAKAJO

Namere Rusije na Balkanu so zakrite v meglo. — Saracoglu se bo na povratku iz Moskve oglašil v Bukarešti.

BEOGRAD, 2. oktobra. — Sinoči se je izvedelo, da so države Balkanske antante pooblastile turškega vnanjega ministra Šukru Saracoglu, da skuša v Moskvi dobiti pojasnilo, kaj namerava Rusija glede jugovzhodne Evrope.

Uradni jugoslovanski krogi pravijo, da Jugoslavija ne bo skušala obnoviti diplomatskih odnosov z Rusijo, dokler se Saracoglu ne vrne iz Moskve.

Medtem pa jugoslovanska vlada skuša dobiti tozadevna poročila, od katere strani je mogoče, ter se o tem posvetuje z ostalimi članicami Balkanske antante in zlasti z Rumunsko, in v tem oziru je sodelovanje med vsemi štirimi članicami antante najtesnejše. Toda pri tem je tudi sodelovanje končano.

Sestala se ni niti izvanredna seja vnanjih ministrov antante v avgustu, niti redna seja v septembru. Ravno tako pa vnanji ministri balkanskih držav niso nič bolj poučeni kot navadni človek na ulici. Stališče Rusije je vsem velika zagonetka.

BUKAREŠTA, Romunska, 2. oktobra. — Romunski vladoi krogi trdno pričakujejo, da se bo turški vnanji minister Šukru Saracoglu po svojem obisku v Moskvi oglašil v Bukarešti in se bo posvetoval z romunskim vnanjim ministrom Grigorijem Gafencom. Mogoče se bo z Gafencom sestal tudi v Konstantiniju; odvisno je od tega, ako bo iz Rusije potoval po Črnem morju.

SOFIJA, Bolgarska, 2. oktobra. — Vladni krogi pravijo, da je sicer sklenjeno, da bo ministrski predsednik Jurij Kjoseljvanov odpotoval v Moskvo, toda dan njegovega odhoda še ni Nadaljevanje na 2. strani.

